

Slyšeli jste už někdy pojem VUCA svět? I kdyby ne, neznamená to, že ve VUCA světě nežijete. Je všude kolem nás a charakterizuje ho neustálá změna změn...

VÍTEJTE ve VUCA světě

První písmena anglické zkratky VUCA charakterizují dnešní svět a popisují jeho zvláštnosti a nejistoty.

VOLATILITY (nahodilost, pomíjivost)
UNCERTAINTY (nejistota)
COMPLEXITY (složitost, spleťtost)
AMBIGUITY (rozporuplnost)

1

Jak se VUCA projevuje kolem nás?

VUCA poukazuje na **proměnlivost** dnešního světa. Změna se děje častěji než v minulosti, je rychlejší a má mnohem větší dopad. Příkladem mohou být tzv. „startupy“, které dokážou velmi rychle měnit své obchodní modely i způsoby, jakým fungují celá odvětví. Například Uber změnil tradiční způsob, jakým používáme taxíky, Airbnb mění formy ubytování na dovolené, Kiwi způsoby hledání letenek. Změn je kolem nás mnoho a bude jich přibývat. Množství změn a jejich velký dopad znamenají, že fungujeme ve stále větší **nejistotě** a musíme se změnám rychle přizpůsobovat. Co dnes v mém odvětví platí, zítra nemusí být pravda. Vše se mění tak rychle, že plány mohou být neaktuální už v momentě, kdy se vytvoří. Nevíme, kdy přijde firma s novým nápadem, konkurence učiní neočekávaný tah, zákazníci změní svoje chování.

2

Proč není dnes snadné najít jednoduchá řešení?

Svět je proměnlivý a nejistý a vstupuje do něho další faktor, a to **složitost** (complexity). Blízkost vnesená do našich životů internetem, mobilními telefony, sociálními sítěmi a sdílením způsobuje, že vše je propojené se vším. Existuje množství nelineárních propojení a těžko se určují jednoduché souvislosti. To nám zabraňuje svět snadno pochopit, ale hlavně nám to brání nalézat jednoduchá řešení. Proměnlivost, nejistota a složitost způsobují, že neexistuje jediná pravda, jediné správné řešení. Pro někoho je to správné, pro druhé naopak. Záleží vždy na úhlu pohledu.

3

Náš tip

Rozvíjejte svoji adaptabilitu. Nemá smysl jen kritizovat a nadávat, jak je dnešní svět špatný. Zaměřte se na to, co je pro vás výhodné, prospěšné, soustředte se na pozitivní věci.

Funguje taktika „vytěsňení“?

Utíká k ní dnes spousta lidí, kteří se snaží vnější bláznivý, znepokojivý svět zcela ignorovat, obvykle s ohledem na svou duševní hygienu. O to víc se ponoří do sebe, svého vnitřního světa... Ovšem není možné ignorovat realitu, v níž žijeme. Každý někdy musí něco důležitého ve svém životě rozhodnout, a k tomu potřebuje relevantní informace a přehled. Zvláště když se blíží například volby, které mohou významně ovlivnit naše životy a budoucnost nás všech, našich dětí a vnoučat... Z toho vyplývá, že nelze ignorovat úplně vše. Žijeme pospolu a každý si může vyhledávat informace pro sebe hodnotné a být aspoň rámcově „v obraze“.

4

Náš tip

Vyhýbáte-li se aktuálním informacím a zprávám, hledejte jiné zdroje informací, abyste se uměli v případě potřeby efektivně a v souladu se svými hodnotami rozhodovat. Vyberte si média, knihy, pořady, podcasty, kde své názory sdílejí osobnosti, jimž důvěřujete a díky nimž se můžete v různých oblastech politických či společenských témat lépe zorientovat.

VUCA svět

Žít znamená odvahu

Mějte vizi, chápejte souvislosti. Přemýšlejte holisticky, v kontextu. Snažte se pochopit, co je pro vás teď důležité. Vzdělávejte se. Buďte odvážní, mějte jasno v tom, co chcete. Uvědomujte si aktuální priority, nebojte se dávat na první místo sebe a své zdraví. Pružně reagujte na nenadálé situace.

Je to jako kdybyste jeli autem. Někdy zrychlíte, někdy zpomalíte, někdy na křižovatce musíte dát přednost zprava... A někdy pomyslně zbytečně dlouho kroužíte na kruhovém objezdu, vidíte ty ukazatele ke změně, ale neodbočíte... k nové práci, novému vztahu, ke změně v jakékoli oblasti... Stále jen kroužíte, protože v tu chvíli je „váš kruhák“ bezpečný. Už jste to objeli stokrát, energie vám dochází..., ale vy bojíte, co by se stalo, kdybyste odbočili. Někdy vás nakonec donutí okolnosti, někdy vaše vlastní odvaha a rozhodnutí, a prostě odbočíte...

5

Neodmítejte vděčnost ani změnu

Hodně se dnes mluví o tom, že je potřeba být vděčný za každou milou maličkost, naučit se radovat z drobností...

Odborníci a koučové doporučují tréninky vděčnosti, všímavosti, pozitivního vnímání světa kolem sebe, radí, jak žít teď a tady a neřešit tolik budoucnost... Jenže to je zase v rozporu se strategickým myšlením, díky kterému musíme plánovat dopředu různé varianty a být na změny připraveni. Proto je nezbytné tyto dva póly vybalancovat. Jak?

Neodmítejte změnu – je to příležitost. A strategie je cvičení mistra. Je to jak hra v šachy. Neodříkejte se tréninku vděčnosti, všímavosti, přítomného okamžiku, ale neopomíjete ani fakt, že žijete v realitě, do níž patří vaše rodina, kterou je potřeba zabezpečit a chránit. Je potřeba nakoupit jídlo do ledničky, připravit si podklady na poradu, objednat letenky na letní dovolenou...

6

Nová šance

Je lepší vědět a být připraven. A jít změnám aktivně naproti. VUCA lze totiž přetransformovat i do jiné, pro mnohé přívětivější a optimističtější charakteristiky světa. A tuto transformaci můžete vnímat místo strachu z nejistoty jako skvělou příležitost pro sebe sama, jak najít nové vize a s porozuměním i odvahou je uvádět do života, který si uspořádáte dle svých představ.

- **VISION** (směr, vize)
- **UNDERSTANDING** (porozumění)
- **CLARITY, COURAGE** (jasnost, odvaha)
- **ALIGNMENT, AGILITY** (uspořádání, hbitost)

VUCA svět Jitky Ševčíkové

Celou první třetinu života jsem se bála změny. Potřebovala jsem mít svoje jisté. Kluka, bydlení, práci, rodinu, finanční peřinu... Samá pozitivita a sociální jistoty. Vesmír, osud nebo život se však zasmál a udělal ze mě něco, o čem jsem nikdy nesnila. Roztočil spirálu VUCA světa. Netoužila jsem podnikat, být sama za sebe, chtěla jsem být součástí smečky, týmu, firmy, kolektivu, korporace... A 25 let jsem i byla. Až mě vyhodili z práce. Nebyla to jen tato jedna fatální změna, bylo jich mnohem víc a mnohem zásadnějších. Ale díky této nevídané a nechtěné změně jsem se stala úspěšnou lektorkou osobního rozvoje, pořádám semináře doma i ve světě, mám opravdově zajímavé a prestižní klienty, kteří se ke mně vracejí a doporučují mne dál. A co je hlavní – už se nebojím změny. Změna je život. I když přece jen... Někdy v tom světě změn potřebujeme vyhodit kotvu.

Jitka Ševčíková, lektorka emoční inteligence

Aktuální workshopy, přednášky, semináře a další info najdete na jitektasevcikova.cz

7

Náš tip
 Trénujte svoji psychickou odolnost, naučte se bez stresu zvládat své nejistoty a životní změny. Kapacita, motivace, energie i psychická odolnost se dají zvětšit. Záleží na tom, jak moc to chcete. A že na „tohle“ nemáte čas? Času máme všichni stejně, tedy 24 hodin denně. Záleží jen na nás, jak jej využijeme.

